

incerto divitiarum (1 Tim. vi, 17). Per superbiam suspensus homo in luxuriam resolvitur, quia, dum se ditio-rem cæteris videt, ac per hoc in equuleo superbie suspensus est, ubi nec Deum timet, nec hominem veretur, sicut equus et mulus quibus non est intellectus, stabulum voluptatis ingreditur, et in stercore suæ conditionis jacens computrescit. Unde dicitur: *Computruerunt jumenta in stercore suo* (Joel. i, 17). Adhuc nihilominus duæ mulieres inter cælum et terram, elevatam deferebant [suppl. amphoram], ut ædificarent ei domum Sennaar, id est in fetore.

7. Hæc attendentes, dilectissimi, Creatori laudes referamus, cujus ope et gratia hæc reliquisse videamur. Testantur hoc via paupertatis quam intravi-

mus, habitus humilitatis quem recepimus, observantia munditiæ quam devovimus. Viam paupertatis ingredienti-tes, a nobis avaritiam deposuimus: humilitatis habitum suscipientes, superbiam deposuimus: munditiam voventes, luxuriam deposuimus. Sciamus itaque, quia sicut in illis quæ reliquimus, totius honestatis est ruina; sic in istis ad quæ transimus, totius honestatis summa consistit. Religio namque humilitate fundatur, paupertate conservatur, munditia decoratur. Omnis affectio vilis est in amore pecuniæ. Anima pecuniæ avida, etiam pro exiguo perire non metuit: nullumque in corde illius remanet justitiæ vestigium, in quo avaritia suum fixit habitaculum.

770 HOMILIA

In illud Matthæi, cap. XIII, v. 45: « *Simile est regnum cælorum homini negotiatori quærenti bonas margaritas.* »

Tribuitur communiter Bernardo, quanquam nec illius esse videatur. Deest apud Horstium.

1. Reges terræ et omnes populi, principes et omnes iudices terræ, juvenes et virgines, senes cum junioribus, audite, supplico, verbum Domini dicentis: *Simile est regnum cælorum homini negotiatori, quærenti bonas margaritas: inventa autem una pretiosa margarita, abiit et vendidit omnia quæ habuit, et emit eam.* Sed quæ est ista, quæso, fratres mei charissimi, tam pretiosa margarita, pro qua universa dare debemus, id est nosmetipsos, quia totum Deo dedit, qui se ipsum obtulit, ut possimus eam habere? Nonne hæc religio sancta, pura et immaculata, in qua homo vivit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius, irroratur frequentius, quiescit securius, moritur fiducius, purgatur citius, præmiatur copiosius? O religio gloriosa et mirabilis! quæ mens cogitare, quis intellectus plene cognoscere, quæ lingua humana te poterit sufficienter et digne extollere? Hæc est enim, fratres mei, quæ miserante Deo peccata remittit, et reserat paradisum; quæ contritum sanat hominem, et tristem exhilarat, vitam de interitu revocat, statum restaurat, honorem renovat, fiduciam reformat, viresque et gratiam abundantiorum refundit. O religio virtutibus ornata! o margarita præfulgida! quid novi de te referam? Omnia enim ligata tu solvis, omnia soluta tu reseras. Omnia adversa tu mitigas: omnia desperata tu animas. O religio rutilantior auro, sole splendidior! Si vere servatur, non vincit peccatum, nec detractio superat, nec desperatio dejicit: sed usque in finem, Deo dante, ut bravium apprehendat, perseverat. Hæc est quæ respuit avaritiam, horret luxuriam, fugit furorem, firmat amorem, calcat superbiam, linguam continet, componit mores, odit malitiam, excludit nequitiam, cogitque hominem Dei amore omnia libenter sufferre. O religio

gratissima et toto corde perquirenda! nonne per te cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, pauperes evangelizantur? O religio pacifica, a strepitu maligni sæculi elongata; et pro Christo sæculo mortua, ubi Spiritus sanctus super humilem venit et quietum, super devotum Christus descendit! O religio habitaculum Dei et angelorum ejus! Hic per mansionem faciunt conservi sui. O religio vita beata, vita angelorum! Ore proprio Spiritus sanctus dicit: *Optimam partem elegit sibi Maria, quæ non aufertur ab ea* (Luc. x, 42). O beatissima vita solitaria, vita contemplativa! Quando in solitudine contemplabatur virgo Maria, tunc venisti; et in ea et de ea carnem assumpsisti. O Deus meus! o bone Jesu! quid plura referam? Vere claustrum, fratres mei, vere religio est paradisus. O religio, vallo disciplinæ munita, in qua est pretiosarum virtutum fecunda fertilitas. Gloriosa res est homines unius moris habitare in domo (Psal. LXVII, 7). Bonum est et jucundum habitare fratres in unum (Psal. CXXXII, 4). Videas illum peccata flentem, alium in Dei laudibus exultantem; hunc hominibus ministrantem, alium alios erudientem; hunc orantem, illum legentem; hunc miserantem, illum alium peccata punientem; hunc charitate flagrantem, alium humilitate pollentem; hunc in prosperis humilem, illum in adversis sublimem; hunc in activa laborantem, illum in contemplativa quiescentem, et poteris dicere: *Castra Dei sunt hæc. Quam terribilis est locus iste! Vere non est hic aliud nisi domus Dei et porta cæli* (Gen. XXVII, 16, 17). O porta præclarissima, per quam in sanctam civitatem intratur, per quam regnum cælorum rapitur et possidetur! O religio prænobilissima! tu castitas religiosorum, tu chorda clericorum, tu thesaurus super aurum! O solitudo beata! o eremé

mors vitiorum, vita virtutum | te Lex et Propheta mirantur : et quicunque ad perfectionem venerunt, per te in paradysum introierunt. O beata vita solitaria et contemplativa, quid ultra de te loquar ? Ipse Dei Filius, salvator et magister noster, exemplum dedit nobis fugiens in desertum, et mansit in solitudine, ubi sunt rosæ charitatis quæ semper flammescunt, quæ semper in sancto odore vivunt. Ubi mira perfectio mortificatorum, et gratiarum actio, scilicet considerare quæ et quanta sunt quæ nobis promittuntur in cœlis, et vilescere faciunt omnia quæ habentur in terris, et dicere : *Quid prodest homini si mundum lucretur, se autem perdat?* (Matth. xvi, 26.) O solitudo negotiorum cœlestium apotheca ! In te transitoria et terrena mutantur in cœlestia et æterna. Hoc per breve purgatorium operatur æternum et cœleste convivium, et pascuæ sempiternæ. Denique in te lacrymæ mutantur in risum, et gaudium pariunt sempiternum. Ex possessione quippe terrena, quæ vermibus mortalibus relaxatur, ad æternæ hæreditatis patrimonium pervenitur. O religio, spiritualis exercitus lucta, mirabilis officina ! in te fidelis anima Creatoris sui in se restaurat imaginem, ac ad suæ redit imaginis puritatem. Tu fornax, ubi vasa superni Regis fornantur, ubi peccata solvuntur, et cum angelis in divinis laudibus insudatur. O sancta vita, balneum animarum, mors peccatorum, et animarum purgatorium sordidarum. Tu mentium secreta purificas : tu conscientiarum squalorem diluis, atque ad angelicæ munditiæ puritatem pervenire facis animas. Tu scala Jacob, quæ animas perducis ad paradysum. Tu via regia para-

disi, quæ homines perducis ad patriam. Tu stadium concertantium, luctatorumque bene currentium ; perducis ad altas coronas. O religio, sepultura dominicæ passionis ! de te Jeremias propheta dicit : *Bonum est præstolari cum silentio salutare Dei. Stabit solitarius et tacebit* (Thren. iii, 26, 28) in eremo : quia in quiescendo et tacendo fit homo prudens. De his probata quædam sunt, unde dicitur : O homo, fuge homines, religionem elige, et salvaberis. Surge qui dormis in sæculo, et exurge a mortuis, dimitteque mortuos sepelire mortuos suos. O vita mirabilis, spirituale habitaculum, quæ de superbis humiles facis, de gulosis sobrios, de crudelibus pios et sanctos, de iracundis mites, de luxuriosis pudicos, de inobedientibus obedientes, et de osoribus facis in fraterna dilectione ferventes. Tu loquacibus linguæ frenum imponis, tu immundis castitatis dulcis amoris Christi adhibes cingulum, tu jejuniorum ac vigiliarum es nutrix, tu vagos ligas catenis, tu patientiæ custos, tu purissimæ simplicitatis es magistra. Qui te fugiunt luce Dei privati sunt ; qui diligunt te, astringunt et gustant quam suavis est Dominus et dulcis. Tu ducis ad æterna gaudia quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, et lingua dicere non potest quæ tu parasti, Domine, diligentibus te. Ingreddimini igitur, fratres mei dilectissimi, ex quo vocat vos magni consilii Angelus : et non tardate, quia pretium magnum, et non parvum est in mora periculum. In sanctam igitur festinate Christi religionem : et illuminabit vos Filius Dei per condignam satisfactionem, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

SERMO

In illud Michææ, cap. vi, v. 8 : « *Indicabo tibi, o homo, quid sit bonum,* » etc.

Tribuitur Bernardo in Spirensi codice impresso anno 1501, non recte inscriptus, *De trina qualitate lacrymarum.*

1. Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi ? *Indicabo tibi, homo, quid sit bonum, et quid Deus requirat a te : utique facere iudicium, et diligere misericordiam, et sollicitum ambulare cum Deo tuo.* Tria hæc sunt quæ offerre debes ; quia et Deus, qui trinitas est, non nisi trino in sacrificio placari potest. Offer ergo iudicium Filio iudici, offer misericordiam sanctæ charitati, offer sollicitudinem paternitati. Ad sapientiam pertinet discretio ; ad charitatem, pietas ; ad paternitatem, sollicitudo. Sic tamen offer, ut neque in discretionem munerum unitatem Trinitatis divides, neque in participatione donorum Trinitatem unitatis confundas ; sed singulis sua, et simul uni singula exhibeas. Si juste iudicas, justum iudicem honoras. Si misericordiam diligis, eum qui pius est acceptabili sacrificio veneraris. Si sollicitus in timore Dei semper am-

bulas, placas tibi cœlestem Patrem, quem pro peccatis tuis offensum tenebas.

2. Nunc ergo ausculta quale sit iudicium quod facere iuberis. Primum est tibi iudicium faciendum de te ipso ; deinde, inter te et proximum tuum ; postremo, de proximo tuo. In eo iudicio, quo iudicas inter te et proximum tuum, debes esse pius. Te ipsum debes iudicare hoc modo : considerare diligenter quid facis, quid non facis ; quid facere debes, et quid facere non debes. Postea, hæc ad invicem conferendo, perpende si idem est quod facis et quod debes, quod non facis et quod non debes. Quod si ita inveneris, gaude. Si autem idem perspexeris quod facis et quod non debes, aut quod non facis et debes, time. Inter te et proximum tuum hoc modo iudicare debes. Vide quid facis proximo tuo, et quid tibi facit proximus tuus. Si ille tibi bonum facit, et